

РЕШЕНИЕ

№ 1

София, 26 АПРИЛ 2017 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, Второ наказателно отделение, в открито съдебно заседание на шестнадесети януари през две хиляди и седемнадесета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: БИЛЯНА ЧОЧЕВА

ЧЛЕНОВЕ: 1. БИСЕР ТРОЯНОВ

2. ГАЛИНА ЗАХАРОВА

3. ПЕТЯ ШИШКОВА

4. МИЛЕНА ПАНЕВА

при участието на секретаря Илияна Рангелова
и в присъствието на прокурора Божидар Джамбазов
разгледа докладваното от съдия Троянов
наказателно дело № 1171 по описа за 2016 г.

Производството е по реда на глава XXXIII от НПК, образувано по искане на осъдените: Д. Л. Д., Б. И. М., Д. А. Н., Б. Б. М. и П. В. С. за възобновяване на наказателното производство, отмяна на влязлата в сила на 25.03.2013 г. присъда № 87 от 18.04.2016 г., постановена по к.н.о.х.д. № 98/ 2015 г. от Върховния касационен съд, Трето наказателно отделение и връщане на делото за ново разглеждане на фазата на съдебното производство.

В искането на осъдения Д. Л. Д., подадено чрез адвокат О. К., са развити доводи в подкрепа на всички касационни основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 – 3 от НПК. Направен е подробен доказателствен анализ на част от приобщените по делото доказателства и е оспорена валидността на извършените разпознавания. Осъденият твърди, че съдът е направил едностранна доказателствена оценка, постановявайки осъдителната присъда изцяло на обвинителни доказателства, останалите – negliжирал, а противоречията между свидетелските показания не разгледал, поради което в съдебния акт липсват мотиви. Доводът за нарушение на материалния закон е подкрепен с твърдението, че липсват доказателства за участието на осъдения Д. в извършения грабеж. Наложено наказание е прието за прекомерно тежко, несъответстващо на обществената опасност на престъплението и на личността на дееца, поради което е явно несправедливо.

С допълнителна писмена молба към първоначалното искане за възобновяване, защитниците на осъдения Д. – адвокатите А. Т. и И. С. развиват подробни съображения по същество на събраните доказателства и на извършената в присъдата доказателствена проверка.

В искането на осъдения Б. И. М., чрез адвокат В. Т., са наведени всички касационни основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 – 3 от НПК. Нарушението на материалния закон е изведено с твърдението, че авторството на деянието не е доказано по безспорен и категоричен начин. Присъдата е основана на предположения, тъй като от събраните доказателства не можело да се направи извод за общност на умисъла между съизвършителите. Съдебният акт е немотивиран по отношение на приетите от решаващия съд факти за вида и броя на оръжията при грабежа; не са обсъдени съществени доводи на защитата, което се приравнява на липса на мотиви и накърнява справедливостта на процеса; обсъждани са данни в нарушение на чл. 105, ал. 2 от НПК – доказателствените средства за тях не са събрани или изготвени при условията и по реда, предвиден в НПК; част от доказателствения материал е тълкуван превратно; делото не е разгледано от независим и безпристрастен съд по смисъла на чл. 6 от ЕКЗПЧОС – съдебният състав не е избран на случаен принцип. В искането отсъстват съображения за явната несправедливост на наказанието.

В изготвеното от адвокат Р. Л. – защитник на осъдения Д. А. Н., писмено искане за възобновяване, се излагат доводи за допуснати съществени процесуални нарушения по смисъла на чл. 348, ал. 1, т. 2 от НПК. Изложен е подробен анализ на доказателствата с твърдения за неправилно извършени разпити и приобщени показания, за превратно възприемане на свидетелски факти, за нарушено право на защита вследствие на неprecizно изложение в обвинителния акт, за приемане на нова и различна фактическа обстановка от описаната в обвинителния акт, за налагането на еднакви по вид и размер наказания на всички съизвършители.

Искането на Б. Б. М., изготвено от адвокат В. Б., сочи за проявени касационни основания по чл. 348, ал. 1, т. 2 и 3 от НПК – допуснати съществени процесуални нарушения и явна несправедливост на наложеното наказание. Оспорва доказаността на авторството на деянието след проведеното от касационната инстанция съдебно следствие. Процесуалните нарушения открива в променените с осъдителната присъда факти от разкритите в досъдебното производство; в извършеното разпознаване на осъдения от пострадалия А.; в превратното възприемане на показанията на свид. В.; в липсата на мотиви – отговор по възражението за платената от следовател Д. П. парична гаранция на същия свидетел; в отказа на касационния съд да приобщи като доказателствено средство по делото направения от адвокат Б. частен фонозапис на извънсъдебния разказ на свид. В.; в липсата на анализ на оправдателните доказателства. Оспорва присъдените обезщетения на гражданския ищец М. А., тъй като тя не била посочена за пострадала в обвинителния акт, а и давностният срок за предявяване на иска пред Софийски военен съд бил изтекъл.

Искането на осъдения П. В. С., изготвено от адвокат М. Т., посочва нарушения на материалния закон и съществени процесуални нарушения. Съдържа подробен доказателствен анализ на установените факти. Нарушението на закона се извежда от обективната и субективна несъставомерност на деянието, оспорва се наличието на общ умисъл у дейците за по-тежко квалифициращото обстоятелство на престъплението.

В съдебно заседание пред касационната инстанция осъдените Д. Д. и Б. М. настояват за възобновяване на съдебното производство и преразглеждане на въпросите по делото.

Осъдените П. С., Д. Н. и Б. М. не участват лично в настоящото производство. Обявени са за общодържавно издирване.

Защитниците на всички осъдени поддържат подадените искания за възобновяване на делото по изложените в тях съображения.

Осъденият Ц. Д. Н. не участва в извънредното производство. От същия не е постъпило писмено искане за възобновяване.

Прокурорът от Върховната касационна прокуратура счита исканията на осъдените за неоснователни. Намира атакуваната осъдителна присъда за законосъобразна и правилна, обвинението за съучастнически грабеж – за доказано, а доказателственият анализ на касационния съд за подробен, аргументиран и убедителен. Отсъстват проявления на посочените от осъдените касационни основания за нарушения на материалния и процесуалния закони, а определените при условията на чл. 55 от НК наказания оценява за справедливо наложени. Предлага постъпилите искания за възобновяване на делото да бъдат оставени без последици.

Върховният касационен съд, след като обсъди исканията на осъдените, развитите в съдебно заседание съображения и извърши проверка в рамките на касационните основания за възобновяване, намира следното:

С присъда № 87 от 18.04.2016 г. по к.н.о.х.д. № 98/ 2015 г. Върховният касационен съд, Трето наказателно отделение, на основание чл. 354, ал. 5 във вр. с чл. 336, ал. 1, т. 2 от НПК, частично отменил въззивно решение № 21 от 24.11.2014 г., по в.н.о.х.д. № 2/ 2014 г. на Военно-апелативния съд и признал подсъдимите Д. Л. Д. (бивш сержант от състава на МВР), Б. И. М., П. В. С., Ц. Д. Н., Д. А. Н. и Б. Б. М. за виновни в това, че на 31.01.1998 г., около 19 часа, в [населено място], област Софийска, [улица], № 30, в съучастие помежду си като съизвършители, отнели чужди движими вещи на обща стойност 90 150 деноминирани лева, от владението на В. Г. А., с намерение противозаконно да ги присвоят, като употребили за това сила и заплашване, грабежът е в особено големи размери и дейците били въоръжени, поради което и на основание чл. 199, ал. 2, т. 3 във вр. с чл. 198, ал. 1 във вр. с чл. 20, ал. 2 от НК и чл. 55, ал. 1, т. 1 от НК на всеки от подсъдимите били наложени наказания от десет години лишаване от свобода, за изпълненията на които бил определен първоначален строг режим в затвор или в затворническо общежитие от закрит тип, на основание чл. 61, т. 2 и чл. 60, ал. 1 от ЗИНЗС.

Върховният касационен съд зачел, на основание чл. 59, ал. 1 от НК, предварителното задържане на подсъдимите с мерки за неотклонение; в тяхна тежест разпределил разноските по делото, включително и направените от гражданските ищци, като присъдил и държавна такса върху уважената част от гражданските искове.

С присъдата съдът осъдил солидарно шестимата подсъдими да заплатят на гражданските ищци В. Г. А. и М. С. А., на основание чл. 45 от ЗЗД, сумата от 90 150 лева, представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди от престъплението, заедно със законната лихва от 31.01.1998 г., а така също и обезщетения за претърпени неимуществени вреди в размер по 30 000 лева за всеки от двамата ищци, заедно със законната лихва от същата дата.

Съдът отхвърлил изцяло самостоятелно предявените от Н. В. Г. и от Р. В. Г. граждански искове срещу подсъдимите за претърпени неимуществени вреди, поради настъпила погасителна давност.

Върховният касационен съд оставил в сила въззивното решение в останалата част, с която наказателното производство против Б. И. М., с обвинение по чл. 152, ал. 1, т. 2 във вр. с чл. 20, ал. 4 от НК, било прекратено поради изтичане на предвидената в закона абсолютна давност, на основание чл. 24, ал. 1, т. 3 от НПК и в частта, с която била потвърдена първоинстанционната присъда за разпореждане с веществените доказателства по делото.

Касационното производство с постановена нова присъда е трето по ред, след последователна отмяна на въззивни решения № 36 от 17.07.2012 г. по в.н.о.х.д. № 31/2012 г. на Военно-апелативен съд (с Решение № 606 от 21.03.2013 г. по н.д. № 1746/2012 г. на Върховен касационен съд, Първо Н.О.) и на решение № 25 от 25.07.2013 г., по в.н.о.х.д. № 22/2013 г. на Военно-апелативен съд (с Решение № 568 от 02.01.2014 г. по н.д. № 1918/2013 г. на Върховен касационен съд, Трето Н.О.).

С първоинстанционната присъда № 98 от 07.03.2012 г., по н.о.х.д. № 98/2007 г., Софийският военен съд оправдал изцяло шестимата подсъдими по първоначално повдигнатото им обвинение за съучастие в грабеж, оправдал подсъд. Б. И. М. по обвинението му за съучастие като помагач на неизвестен извършител в изнасилването на 16-годишната Н. В. Г. и отхвърлил всички искове, предявени от гражданските ищци, като неоснователни и недоказани.

В процедурата по чл. 354, ал. 5 от НПК Върховният касационен съд провел допълнително съдебно следствие и постановил осъдителна присъда в изпълнение на предоставените му от закона правомощия на въззивна инстанция, като решил делото по същество при третото по ред разглеждане на касационното производство. Присъдата на касационната инстанция е окончателна и не подлежи на редовна инстанционна проверка.

Законът позволява съдебният акт, постановен по реда на чл. 354, ал. 5 от НПК, да бъде проверен по извънреден способ – възобновяване на приключили наказателни дела (по аргумент от чл. 419 във вр. с чл. 422, ал. 1, т. 5 от НПК). Исканията за възобновяване от осъдените (с изключение на искането на служебния защитник на осъдения Ц. Д. Н., защото не е подадено от осъдения) са постъпили в законовия шестмесечен срок от влизане на присъдата в сила, поради което са процесуално допустими и подлежат на разглеждане в извънредното производство по реда на глава тридесет и трета от НПК.

Разгледани по същество исканията на осъдените са неоснователни.

Извънредният контрол, който Върховният касационен съд осъществява в настоящото производство, обхваща процесуалната законосъобразност на действията на проверяваната съдебна инстанция по събиране, проверка и оценка на доказателствата по делото и правилността на формираното вътрешно убеждение. Затова и основанието за възобновяване, уредено в чл. 422, ал. 1, т. 5, алт. първа от НПК, на което се позовават осъдените, отправя към касационните основания на чл. 348 от НПК. При извънредното производство по глава тридесет и трета от НПК се проверява юридическата правилност на съдебния акт, без възможност за изменение на изложената в него фактическа обстановка и промяна на изводите за достоверност на доказателствените източници. Затова, макар и делото да е решено с осъдителна присъда за първи път от касационния съд, по реда на извънредния способ не могат да бъдат отново разглеждани по същество фактите по делото, да се установяват нови фактически положения, различни от приетите и да се извърши нов доказателствен анализ. Вътрешното убеждение на съда изразено в окончателната присъда, относно достоверността на доказателствените материали и установените факти може да бъде оспорено, когато са нарушени процесуалните норми, регулиращи формирането на съдийското убеждение. Ако такива не са допуснати, вътрешното убеждение е суверенно и неотменимо.

Фактичката необоснованост и непълнотата на доказателствата не представляват самостоятелни касационни основания за проверка на атакувания съдебен акт. Настоящият състав на Върховния касационен съд има възможност да провери само спазването на процесуалните правила, гарантиращи правилното формиране на вътрешното убеждение на предходната съдебна инстанция при установяването на обстоятелствата, относими към предмета на доказване. Затова в настоящото извънредно производство петчленният касационен съд не може да удовлетвори очакванията на осъдените и техните защитници за повторен доказателствен и фактически преглед. Касационният съдебен състав не дължи отговор и на направените възражения по съществуващото на доказателствата, за достоверността на свидетелските показания, способността на разпознаващите лица безпогрешно да възприемат особеностите на разпознавания обект и правилно да го посочат, както и за несъвършенствата на обвинителния акт, за назначените нови ДНК-експертизи без особен резултат за изхода на делото, за необсъдената жалба на осъдения Б. М. до Софийската военно-окръжна прокуратура, за обстоятелството дали е провеждано полицейско разследване за установяване на други лица и т.н.

I. По направените доводи за наличие на касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 2 от НПК – съществени нарушения на процесуалните правила.

Процесуалната съдба на делото с двукратна отмяна на порочните въззивни актове и показаната от Военно-апелативния съд неспособност да изпълни задължителните касационни указания по правилното прилагане на закона провокирали върховната съдебна инстанция да изгради една особена и нетрадиционна конструкция на влезлия в сила съдебен акт. В мотивите последователно са изложени две фактически обстановки – приетата от решаващия съдебен състав и изложената в последното въззивно решение, което осъдителната присъда отменя. Друга особеност е паралелната съпоставка на изводите на въззивната инстанция с новите изводи и доказателствения анализ на касационния съдебен състав, като отсъства препратка към мястото, на което съответното доказателствено средство се намира. По този начин мотивите се отличават от други класически по строеж присъди, без това да води до процесуално нарушение на правата на осъдените или неяснота в съдържанието на атакувания съдебен акт.

Извършеното в съучастие престъпление грабеж и неговото авторство са приети за доказани от три основни групи доказателствени източници, изведени още в предходно отменително решение [1]: показанията на пострадалите – съпрузите В. А. и М. А., на техните деца Н. и Р. Г.; протоколите за разпознаване на осъдените и показанията на свид. А. В. от досъдебното производство. Подпомагащи в разкриването на достоверността на преките доказателства и на цялостния доказателствен анализ са още показанията на свидетелите: В. Д., Р. М., С. Ш., А. Т., Л. К. и Д. П., разпитани от касационния съд в проведеното от него съдебно следствие.

Гласните изложения са подложени на обективен, задълбочен и всестрани анализ подробно описан от решаващия съд [2]. В анализа е даден категоричен отговор на въпроса защо тъкмо тези показания са възприети с доверие и в състояние ли са по несъмнен и непоколебим начин да докажат повдигнатото обвинение за грабеж. Отделните изложения на всеки свидетел са разгледани последователно във времето, включително и по направеното възражение за последващото им „*обогапяване с факти*“ – впечатление, породено от недобрата работа на разследващия орган [3] и на първоинстанционния съд. Показанията детайлно са съпоставени помежду им и с останалите приобщени по делото доказателствени средства. Не са открити съществени противоречия които да ги дискредитират като надежден доказателствен източник. Възприетите в осъдителната присъда фактически положения са установени в съответствие с изискванията на чл. 13, 14 и 107, ал. 5 от НПК, като при оценката им не са допуснати логически грешки, изопачаване на действителното съдържание на доказателствените източници или едностранчивата им интерпретация.

1. Неоснователно е оплакването на част от защитниците, че предмет на обсъждане били само осъдителните доказателства, но не и оправдателните. Всъщност, към първата група съдът е проявил по-голямо аналитично старание, заради нейното фактологично и правно значение по делото, както и поради акцента на доказателствените възражения на страните в процеса. Съдът е изложил своите съображения [4] да не кредитира обясненията на подсъдимите, дадени пред Софийски военен съд. Разгледал е и отделни писмени доказателства, все в подкрепа на извода, че *оправдателните доказателства*, на които се позовават защитниците, не са в състояние категорично да опровергават или да поставят под сериозно съмнение участието на подсъдимите в престъпната проява. Затова и твърдението на осъдените Д. Д. и Б. М. за липса на мотиви се оказва несъстоятелно.

2. Защитата на осъдения Б. М. изразява становище, че по делото не са събрани доказателства за предварителното познанство на осъдения М. с И. П. Р. [5], за формирането на общ престъпен умисъл между тях, за предварителното им сговаряне и подготовка за извършване на престъплението, както и за предварителното разпределение на ролите между двамата, поради което присъдата е основана на предположения.

Основен постулат в наказателноправната доктрина и съдебната практика е от поведението на дееца да се разкрива неговата вина. Затова и не е необходимо наказателният съд да издирва преки доказателства за субективната страна на деянието или да очаква обвинените в престъпление подсъдими сами да признават за предварителното планиране на деянието в което участват, за конкретният им принос в него и за вътрешните им субективни преживявания по време на подготовката и по-късно – при осъществяване на престъпното поведение. Фактите от извършеното престъпление се разкриват с помощта на доказателства, събрани чрез предвидените в закона процесуални средства и поради това – процесуално годни да подкрепят обвинението и да обосноват доказателствените и правни изводи на съда. Фактичката обстановка по едно дело е толкова подробна на действително проявените факти и обстоятелства, колкото богати на сведения са приобщените по делото доказателствени средства, в които те са закрепени.

Посочените от защитата обстоятелства нямат съществено правно значение по делото. Ирелевантни са обстоятелствата, свързани с планирането и подготовката на осъществения грабеж, предшестващото познанство на осъдените помежду им, имало ли е изобщо предварително разпределение на ролите между дейците, от кого е направено и в каква степен е реализирано, променен ли е предварително изготвеният план за действие и други. Сведения за подобни обстоятелства се съдържат в първоначалните показания на свид. В., дадени на досъдебното производство като защитен свидетел, но неотразени в мотивите на присъдата, предвид характера на повдигнатото обвинение за довършено престъпление грабеж, а не за приготвление към грабеж по чл. 200 от НК. Единственият същностен въпрос във възражението на защитата е този за общността на умисъла, защото е пряко свързан със съучастие в умишленото престъпление.

Приетите за установени факти по делото разкриват картината на задружно осъщественото от осъдените престъпно деяние, в което дейците участвали едновременно. Нахлуването им в къщата на семейство Анчови в [населено място] е станало по едно и също време; принудата била упражнена както към заварените в дома им пострадали баща и по-голяма дъщеря, така и към пристигналите по-късно майка и по-малка дъщеря; по своя характер принудителните действия не се отличават твърде съществено (без да се включва изнасилването на двете дъщери и закана за изнасилване на майката); принудата е насочена към постигането на една и съща цел – четиримата пострадали да съобщят за държаните в жилището пари и ценни вещи, отнети по-късно с довършване на грабежа; физическото и психическото въздействие върху пострадалите е извършено от осъдените в различни комбинации помежду им, често в различни помещения от къщата и с разделяне на пострадалите един от друг, така че да нямат продължителен досег с издевателството над друг пострадали от семейството; разхвърлянето на стайте успоредно с принудителните действия представя разпределението на ролята в престъплението, което може и да не е било предварително планирано, а ситуационно – с оглед необходимите действия и бързината им на провеждане; напускането на къщата с отнетите вещи също е станало едновременно от всички осъдени. За конкретното участие на всеки осъден в принудата на престъплението сведения разкриват пострадалите-очевидци, заради което общественотоопасните действия на дейците са описани възможно най-подробно в мотивите [6]. Налице е съвместно съчетаване на задружните действия на двама или повече осъдени в конкретна физическа или психическа проява от принудата на грабежа. Конкретни данни кой от тях е търсил парите и ценностите в къщата (с изключение на свалените от осъдения Б. М. златни накити на свид. М. А.) не са разкрити по делото. Но вербалната комуникация на дейците с пострадалите, целите на оказаната принуда и липсата на инкриминираните вещи (пари, валута и златни ценности) представят по категоричен начин вида на престъпното посегателство. Съвместното участие на шестимата осъдени и И. П. Р. в извършеното умишлено престъпление, упражнената от всеки един от тях принуда към някой от пострадалите – самостоятелно или в различни комбинации помежду им, както и реализираната крайна престъпна цел представят по категоричен начин наличието на общ умисъл в извършения грабеж. Всеки един от осъдените е имал възможност да осъзнае обществената опасност на своето противоправно поведение и противоправността на поведението на останалите съучастници, да предвиди настъпването на целените

общественоопасни последици и това, че и другите също ги предвиждат, като всеки от тях е искал реализирането на престъпния резултат. Затова и правилно решаващият касационен съд е приел, че престъплението е извършено в съучастие по смисъла на чл. 20, ал. 2 от НК и при общност на умисъла между съизвършителите.

3. Несъстоятелно е оплакването на защита на осъд. Б. М., че съдът не изложил съображения защо възприема за достоверни показанията на свид. А. В. за вида и броя на оръжията, поради което постановил присъдата си на предположението, че нападателите били въоръжени с пистолети „М.“ и „Глог“.

Възражението не прави разлика между доказани по делото факти и анализ на свидетелски показания. Прави впечатление, че при описване на фактите от престъплението видът на използваното оръжие не е уточнен. В мотивите [7] на присъдата е посочено, че осъденият П. С. „бил въоръжен с пистолет“. Съдът не е посочил конкретна марка на използваното оръжие, тъй като такава не е възприета от свидетелите-очевидци. Поради липса на признания подобно описание отсъства и в обясненията на подсъдимите. Изложението на конкретните факти е направено коректно и не почива на предположения, а на наличните доказателства. Употребата на второ оръжие не е упомената в мотивите. Но използваният от осъдения С. пистолет с неустановена марка е сигурен белег за квалифициране на деянието като въоръжен грабеж по чл. 199, ал. 2, т. 3 от НК.

Отделно от фактическата обстановка са обсъдени [8] показанията на свид. А. В., а в преценката за достоверност на първите му показания е обърнато внимание на някои факти от изложението, които до разпита му като защитен свидетел останали неразкрити по делото. Знанието на анонимния свидетел за тях и намерената хармонична подкрепа в други доказателствени средства, събрани по-късно, са послужили като основание на решаващия съд да кредитира показанията му за извършеното престъпление, участието на дейците и описанието за част от предмета на престъпление. Описвайки установените факти по случая съдът не е изложил твърдението, за което неоснователно е упрекнат, че в грабежа са използвани пистолети с марки „М.“ и „Глог“.

4. С довод за превратно възприемане показанията на свид. А. В. осъдените Б. М. и Д. Д. сочат процесуално нарушение, което накърнило правото им на защита. Сходно възражение прави и осъденият Д. Н., но без да излага доводи в своя подкрепа. Според осъдения П. С. е нарушен чл. 14 от НПК.

Двойствената роля на свид. А. В. не е убягнала от вниманието на решаващия касационен съд. Тя се корени в обратата на първоначално изразената от свидетеля позиция по делото, в която съобщил важни за доказването факти и обстоятелства. Впоследствие, по самоволен почин, свидетелят разкрил самоличността си, представяйки се пред защитника на осъдения Б. М. – адвокат В. Б. с оплакване за упражнен полицейски натиск и отричайки истинността на дадените от него показания по-рано.

Процесуалните нарушения на първоинстанционния съд, допуснати с едновременния разпит на свидетеля В. в две различни качества – по общия ред и като защитен свидетел, със запазване на самоличността му, са отстранени от касационната инстанция. В хода на съдебното следствие, проведено по реда на чл. 353, ал. 5 във вр. с чл. 354, ал. 5, изр.второ от НПК, е извършен повторен разпит на свид. А. В. по общия ред и са приобщени показанията му от досъдебното производство (като свидетел с идентификационен номер 001), а също и дадените от него показания пред първоинстанционния [9] и въззивния [10] съд.

Касационният съд е изложил в мотивите [11] на атакувания акт собствени аргументи за кредитираните с доверие първоначални показания на свидетеля В., защо отхвърля като неверни дадените от него по-късно и как преодолява същественото противоречие между отделните показания като защитен и като явен свидетел. Мотивите на присъдата разкриват логичния начин за формиране на вътрешното съдийско убеждение и представят убедителните съображения на съда да се позове с доверие на първоначалните показания на този свидетел, въпреки отстояваната от него теза по-късно. В подкрепа на изводите си съдебният състав се е позовал на показанията на разпитаните полицейски служители [12] (включително и очните им ставки със свидетеля), за които свид. В. твърдял, че са му оказали психически натиск по делото. Възприел е правилно и показанията на бившия следовател към Столична следствена служба Д. П.. Чрез показанията си тези свидетели опровергали лъжливата теза за полицейски натиск. Променливата позиция на свид. В. по делото; заблуждаването на съдебните органи за упражнена психическа принуда върху него; проявената от свидетеля лична инициатива да съдейства на полицейските и на разследващите органи за разкриване на известни нему престъпления, сред които и процесното, представят действителните подбуди на свид. А. В. да извлече максимална полза за своето процесуално-правно положение (дори и финансова изгода [13]). Затова и неговото *заиграване* ту с обвинителната, ту с оправдателната теза по делото не е могло да подведе касационния съдебен състав да възприеме погрешните му показания. Нещо повече – в първоначално дадените от свид. В. показания на досъдебното производство съдът открил важни за предмета на доказване факти и обстоятелства [14], които не са били известни до момента нито на пострадалите Анчови, нито на полицейските служители или разследващите органи, натоварени с проверка или разследване на случая. Това е предпоставило като неубедително становището на свид. В. за оказан му полицейски натиск и повод за отхвърляне на отпосле дадените неверни показания от него по делото.

Показанията на свид. В. като защитен свидетел по чл. 97а от НПК (отм.) са възприети с доверие от касационния съд, но не са решаващи и нямат водеща роля за доказване на авторството на престъплението.

Твърдението на осъдените М., Д., Н. и С. за превратно възприети доказателства по делото се оказва несъстоятелно.

5. В искането за възобновяване осъденият Б. М. възразява срещу приобщените по делото протоколи за разпознаване с участието на свид. М. А..

Доводите за това процесуално нарушение според осъдения се извеждат от продължителността на времето между разпита на свид. М. А., проведен на 06.12.2001 г., и извършените шест дни по-късно, на 12.12.2001 г., с нейно участие разпознавания на шестимата осъдени и на починалия И. Р..

При провеждане на процесуално-следствените действия е действала правната уредба на чл. 143-145 от НПК (отм.), регламентираща разпознаването като способ за събиране на доказателства. Нормата на чл. 144 от НПК (отм.) е предвиждала преди разпознаването да се извърши разпит на разпознаващия относно особеностите, по които той може да разпознае лица или предмети, за обстоятелствата при които ги е наблюдавал и др. Този разпит се приема като важна предпоставка за валидността на разпознаването.

С основание касационният съд е изключил от доказателствената съвкупност онези протоколи [15] за разпознаване, при които разпит не е бил проведен или проведеният такъв е бил толкова отдавна, че не удовлетворява законовия критерий.

Законовата уредба не е поставяла други допълнителни изисквания за времевата разлика между двете процесуално-следствени действия, в отличие със сега действащия чл. 170 от НПК (в сила от 29 април 2006 г.), според който разпитът на разпознаващия се провежда *непосредствено* преди разпознаването.

Посоченото от осъдения М. процесуално нарушение не се преценява за приемливо и оправдано. След като тогава действащите законови правила не са въвеждали допълнително изискване за незабавност и непосредственост спрямо свързаните помежду си процесуално-следствени действия (разпит и разпознаване), изтеклият шестдневен период между разпита на свид. М. А. и проведените с нейно участие разпознавания не се счита за съществен порок в дейността на разследващия орган. Сроктът не е необяснимо дълъг и продължителен, за да отдалечи дотолкова разпита от разпознаването, че да го приравни на пълната му липса по делото. Законното изискване разпитът на разпознаващия да се извърши *преди* разпознаването не означава двете следствени действия да се проведат в един и същи ден, каквото неправилно становище изразява осъдения в писменото си възражение.

Правилно касационният съдебен състав е кредитирал доказателствата, събрани чрез извършените с участието на свид. М. А. разпознавания. Отправеният от осъдения упрек за дописване на закона е несъстоятелен.

И осъденият Д. Н. е изразил позиция в разгледаната проблематика, но неправилно счита, че протоколът за разпит по чл. 144 от НПК (отм.) е качествено различен от протокола за разпит на свидетел по чл. 92 и чл. 93 от НПК (отм). Разпитът на свидетел се подчинява на едни и същи законови правила.

6. Осъденият Б. М. прави възражение, че присъдата е постановена в нарушение на чл. 105, ал. 2 от НПК, тъй като е основана на доказателства, които не са събрани или изготвени по предвидения в закона процесуалния ред. В подкрепа развива съображения, че огледът на местопрестъпление от 31.01.1998 г. (с продължителност от 20.30 ч. до 03.10 ч.) [16] и разпитът на свид. Н. Г. от същата дата (продължил от 23.50 ч. до 02.25 ч.) [17] са проведени по едно и също време и от един разследващ орган (помощник-следователят В. А.). И тъй като не може да се установи кое от двете процесуално-следствени действия действително е извършено, двата протокола са процесуално негодни, поради което следва да се изключат от доказателствената съвкупност, а като следствие на това – да се изключат и иззетите при огледа на местопрестъплението веществени доказателства, както и резултатите от експертните им изследвания (заключенията на дактилоскопните, съдебно-медицинските и ДНК-експертизи).

Възражението за допуснато съществено процесуално нарушение е неоснователно.

Двата протокола не са взети предвид едновременно при формиране на доказателствените и правните изводи на съда, поради което допуснатото несъществено процесуално нарушение не влияе върху правилността на решаващите мотиви и върху годността на съдебния акт.

Само протоколът за оглед е приет като доказателствено средство по делото. Протоколът за разпит на свид. Н. Г. не е приобщен по делото – чрез прочитането му по реда на чл. 281 от НПК или чл. 279 от НПК (отм.). Софийският военен съд е провел непосредствен разпит на свид. Н. Г. [18], но по направените от страните искания за прочитане на нейните показания заявил, че ще постанови определение в края на съдебното следствие, тогава забравил да се произнесе и прочел [19] само протокола за оглед. Военно-апелативният съд прочел показанията на свидетелката, дадени на досъдебното производство: л. 35-36 и л. 128-133, т. I от д.п., но посочените с възражението на осъдения Б. М. показания не прочел. Поради това, показанията на свидетелката Н. Г. от 31.01.1998 г. (л. 20-21, т. I от д.п.) не представляват процесуално годно доказателствено средство – протоколът не е приобщен по надлежен ред към останалите доказателствени източници, а съдържащите се в тези показания факти и обстоятелства не представляват част от доказателствения обем по делото. Протоколът за разпит не е анализиран и не е взет предвид в изграждането на доказателствените и правните изводи на съда.

Без основание осъденият Б. М. възразява срещу приобщения по делото протокол за оглед на местопрестъпление. Процесуално-следственото действие е проведено на 31.01.1998 г. от помощник-следовател, в присъствието на поемните лица С. Б. Н. и Р. И. И., и двете от [населено място], както и на експерт Ф., полицейски служител К. и кинолог Н. от СДВР.

Процесуална роля на поемните лица е изключително важна. Те присъстват при извършване на огледа, наблюдават откриването на веществените доказателства и представляват гарант за проведеното следствено действие, за правилното му отразяване в писмения протокол, който подписват, за последователността на огледните действия и за намерените чрез тях доказателства. Разпитът на поемните лица в качеството им на свидетели затвърждава по категоричен начин законосъобразно проведеното процесуално-следствено действие. Затова и протоколът за оглед от 31.01.1998 г. е приет като годно доказателствено средство по делото и източник на събраните чрез огледа доказателства.

Участието на поемните лица Н. и И., както и на други лица – специалисти-технически помощници, отхвърлят породилите се съмнения, че в действителност огледът не е бил проведен.

Посоченият в искането за възобновяване темпорален конфликт между двата протокола не е в състояние да накърни процесуалните права на страните по делото и в частност – правото на защита на осъдените. Поради това и допуснатото в хода на досъдебното производство процесуалното нарушение не е съществено, не може да предизвика основанията по чл. 422, ал. 1, т. 5, алт. първа във вр. с чл. 348, ал. 1, т. 2 от НПК за възобновяване на приключилото наказателно производство.

7. Неоснователно осъденият Д. Д. възразява срещу липсата на съображения за приобщената по делото писмена справка [20], според която той е бил на работа до 19 ч. в деня на инцидента. Възражението е отхвърлено като неоснователно в мотивите [21] към присъдата, защото касационният съд е приел, че възложената на полицейския служител дейност по подпомагане на контролните органи от столичния градски транспорт, без ползването на полицейски автомобил и без конкретно работно място, не съставлява пречка осъденият да е бил същата вечер, малко преди 19.00 ч., в къщата на пострадалите в [населено място], Софийска област.

8. Твърдението на осъдените Д. Д. и П. С. за наличие на противоречия между отделните доказателства по делото е основателно, но то не представлява съществено процесуално нарушение, поради което не налага необходимост от възобновяване на делото и отмяна на осъдителната присъда.

Противоречията между отделните доказателствени средства могат да бъдат отстранени с помощта на предвидените в НПК процесуални средства, като например: очна ставка между свидетели с противоречиви показания и оттегляне на неверните изложения, използването на други способности и т.н. Понякога, а дори и доста често, съществуващите противоречия не могат да бъдат изобщо отстранени, а и тази цел не е първостепенна за съдебните органи. Противоречието между отделните доказателства се преодолява в процеса на доказателствения анализ, който съдът развива в присъдата или решението. В него задължително излага съображения кои от доказателствата приема за достоверни и с какви аргументи, както и кои от противоречащите им не приема с доверие и поради това – отхвърля като ненадеждни.

Мотивите на осъдителната присъда – предмет на настоящата проверка, съдържат обстоен, пълен и аргументиран анализ на събраните и проверени по делото доказателства. Съдът е изложил своите доводи кои от тях кредитира, а кои – не възприема за достоверни по делото. Доказателственият анализ представя по ясен и категоричен начин пътя на съдебните разсъждения и формираното от него вътрешно убеждение за установените в процеса факти и обстоятелства от извършеното престъпление, правната квалификация, участието на дейците в деянието и конкретната тежест на наказателната им отговорност, както и за индивидуализацията на наказанията им. Действайки при условията на чл. 354, ал. 5, изр. второ от НПК и упражнявайки правомощията на въззивна инстанция касационният съдебен състав не е допуснал вменените му процесуални нарушения.

9. Несъстоятелни са възраженията на осъдения Б. М. за допуснати процесуални нарушения. Повечето от тях са насочени към същността на събраните доказателства и тяхната оценка в мотивите на осъдителната присъда, каквато проверка не може да бъде извършена в настоящото производство.

9.1. Осъденият се оплаква, че не е могъл да разбере какво всъщност е извършил по време на деянието. В мотивите [22] на присъдата било посочено, че нанесъл прободни рани с нож в областта на седалището на свид. В. А., докато в постановлението за повдигане на обвинение [23] – че нанесъл удари с юмруци и ритници (така е и в диспозитива на обвинителния акт, а в обстоятелствената му част е пояснено, че *„наръгал с нож в седалището и по лявото бедро“* пострадалия А.).

Неправилно осъденият счита, че между фактическото описание в постановлението за привличане на обвиняем и фактическата обстановка, приета от съда въз основа на разкритите при съдебното следствие доказателства трябва да има буквална идентичност. Досъдебното производство има подготвителен характер, а доказателствата се проверяват в съдебното производство, което заема централно място в наказателния процес (арг. от чл. 7 от НПК). В хода на съдебното следствие съдът е длъжен да разкрие обективната истина и може да установи нови фактически положения от обследваните в предходната фаза от процеса. Ако тези нови факти съществено разширяват обема на обвинението, то представителят на обвинителната власт разполага с процесуалния инструмент по чл. 287 от НПК да измени обстоятелствената част на обвинението.

В конкретния случай обстоятелствената част на обвинението не е била съществено променена. Правната квалификация – също. Осъденият е признат за виновен в извършването на въоръжен грабеж в особено големи размери. Обвинен е за участие в принудата на грабежа, а тя не е довела до съставомерност на някои от другите квалифициращи признаци на състава (като напр. по чл. 199, ал. 1, т. 3 от НК или чл. 199, ал. 2, т. 1 и 2 от НК). От привличането на осъдения М. като обвиняем и в течение на процеса като подсъдим той е знаел в какво точно е обвинен и се е защитавал срещу това обвинение. Участвал е в принудата, изразила се в конкретни действия, описани в мотивите на присъдата. Фактическите констатации, очертаващи принудителното деяние, могат да се променят в хода на процеса.

9.3. Несъстоятелно е възражението, че касационният съд не е обсъдил писмена справка за друг от съпроцесниците му и създаваща алиби за осъдения Д. Д.. Съображенията на съда са изложени на стр. 43 от мотивите (вж и направените по-горе изводи по пункт 7 от настоящото решение).

9.4. Предметът на престъплението е приет за доказан с помощта на събраните по делото доказателства, като подробни съображения съдът изложил на стр. 42-43 от мотивите. Позовал се на показанията на свидетелите В. А. и М. А., но също така сведения почерпил и от показанията на свид. Л. К., адвокат, правно обслужил извършените преди инцидента две продажби на празни недвижими имоти от сем. Анчови. Копие на нотариалния акт от 30.12.2007 г. е приложено по делото. Съображенията на съда отхвърлят като несъстоятелна тезата на защитата, подкрепена с копие на друг нотариален акт, че пострадалите Анчови не са разполагали с толкова голямо количество от парични средства, за да бъдат отнети при грабежа.

В хода на съдебния анализ всеки доказателствен източник може да бъде проверен чрез други, събрани по същото дело. За целите на наказателното производство е достатъчно да се установи, че кредитирайки с доверие показанията на определен свидетел, съдът възприема и изложените в същите показания факти и обстоятелства, без да се пренебрегват законовите привилегии по чл. 119 и чл. 121 от НПК.

Предмет на наказателното производство е извършеното престъпление и неговото авторство. Възражението за действителните доходи на семейство Анчови не е в състояние да внесе съмнения относно вида и количеството на отнетите при грабежа вещи.

9.5. Касационният съд е провел съдебно следствие и постановил присъдата си при действието на законовото пълномощие по чл. 354, ал. 5, изр. второ от НПК. Разполагайки с целия набор от въззивни правомощия съдът може да установява *нова* фактическа обстановка – аргумент от чл. 316 от НПК, особено когато действията на предишния въззивен съд по проверка и анализ на доказателствата са прецени за порочни в процесуален план.

10.1 Неизвестно по какви законови основания осъденият М. навежда за възражение отказът на касационния съд да обсъди закрепените чрез нотариална заверка и записани посредством техническо средство извънпроцесуални изложения на свидетел по делото. В наказателния процес не се допускат доказателствени средства, които не са събрани или изготвени при условията и по реда, предвидени в НПК (чл. 105, ал. 2) [24]. Отказът на съда е правилен.

10.2. Сходно възражение, но разгледано на плоскостта за нарушено право на справедлив процес по смисъла на чл. 6 от ЕКЗПЧОС, развива и осъденият П. С.. В писменото искане той твърди, че е накърнено правото му да доказва своята невинност със съдебният отказ да бъде приобщен като веществено доказателство направеният от адвокат Б. звукозапис.

Развитите доводи в подкрепа на възражението са несъстоятелни и нелогични.

Свидетелят А. В. е разпитван многократно по делото. Освен първоначалните показания от досъдебното производство като защитен свидетел, в останалите си показания свидетелят В. излага различни обстоятелства, близки до защитната версия на осъдените. Процесуалните страни по делото се възползвали от възможността да задават допълнителни въпроси на свидетеля, включително и за обстоятелствата по направения от адвокат В. Б. звукозапис на извънсъдебния разказ на свидетеля.

Показанията на свид. В. са дадени устно и непосредствено по делото. Изложените от него факти и обстоятелства са приобщени към общата доказателствена маса и не се нуждаят от допълнително възпроизвеждане от друг доказателствен източник, още по-малко – произведен по своята процесуална същност.

Настоящият съдебен състав не разбира напълно целта на изразеното от осъдените М. (по пункт 10.1.) и С. упорство да искат причисляването на частния звукозапис към делото, след като по изложените вече съображения е безспорно установено, че разказаните от свид. В. факти и обстоятелства са приобщени по делото и са взети предвид в доказателствената оценка [25] на съда.

Ако истинската цел на възражението е да се изведе формално нарушение на процесуалните правила и отказът на съдебния състав да събере доказателства се осветлява през призмата на нарушено право на защита, то такова нарушение не е допуснато. Процесуалните права на подсъдимите пред касационната инстанция не са накърнени. Те са разполагали с всички законови средства лично да участват в процеса, включително да участват в разпита на свидетеля В. и да защитават собствените си права и законни интереси. Ето защо, твърдението за нарушено право на справедливо разглеждане на делото е неприемливо.

11. Неоснователно е подновеното от осъдения Б. М. възражение за изтекла погасителна давност спрямо предявените от гражданските ищци В. А. и М. А. искове за вреди. Подробни и аргументирани съображения касационният съд е изложил в мотивите [26] на присъдата, разглеждайки времето на неизтеклия петгодишен срок от откриване на извършителите (този момент е преценен спрямо датата на привличане на осъдените като обвиняеми с постановления [27] на досъдебното производство) до датата [28] на подаване на исковата молба за обезщетение от непозволеното увреждане. С това съдът е дал отговор на направените пред него възражения и не е допуснал съществено процесуално нарушение – липса на мотиви по чл. 348, ал. 3, т. 2 от НПК, за което е критикуван.

Подновеното възражение на осъдения М. не може да бъде разгледано по същество в настоящото извънредно производство. Съгласно разпоредбата на чл. 120 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД) давността не се прилага служебно. Съдът може да откаже да разгледа погасен по давност граждански иск само при изрично направено възражение от процесуална страна и то във висящо производство [29], но не и когато процесът вече е приключил. Настоящото производство е извънредно, а атакуваната присъда е окончателна, тъй като е влязла в законна сила. Преценката за възобновяване се прави с оглед необходимостта от отстраняване на допуснати в хода на делото съществени нарушения по чл. 348, ал. 1 от НПК, а не за подновяване на възражения, преклудирани с влизането на съдебния акт в сила. Затова и присъденото обезщетение за вреди не подлежи на ревизия по въпроса за погасителната давност на предявения граждански иск.

12. Отново е подновено възражението на осъдения Д. Н. против процесуалната допустимост на разпита на свидетеля В. Д..

Касационният съд не е намерил пречки да допусне полицейският служител в качеството му на свидетел по делото, в каквата противоположна насока са изказаните възражения на подсъдимите в предходни съдебни производства. Показанията на свид. Д. законосъобразно са приобщени към доказателствената съвкупност по делото. Свидетелят не е участвал в друго процесуално качество по делото, включително и като разследващ орган, каквата забрана се съдържа в чл. 118, ал. 1 от НПК. В насока за провеждане на неговия разпит са изложени и задължителните указания на Върховния касационен съд в отменителните му решения [30], където служебната длъжност на полицейския служител е подробно разгледана и не е намерена за пречка той да бъде разпитан като свидетел.

13. Осъденият Д. Н. се оплаква от противоречия в обвинителния акт, които препятствали правото му защита, както и правата на останалите съпроцесници, защото водели до невъзможност да разберат в какво са обвинени. Така например в диспозитива на обвинителния акт като пострадали бил посочен само В. А., докато в обстоятелствената част е посочена и съпругата му М. А., а тя не фигурирала в постановленията за привличане на обвиняемите; за един от подсъдимите било изписано *„заплаха с неустановено оръжие, а за други пише, че е с неустановено оръжие – пистолет“*; според обвинителния акт осъденият Н. стоял в стаята при Н. и Р. Г., а в приетата от касационния съд фактическата обстановка – че стоял в мазето.

Възражението за допуснато съществено процесуално нарушение е неприемливо. Не е налице проява на касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 2 във вр. с ал. 3, т. 1 от НПК.

13.1. Обвинителната власт е суверенна в правомощията си да прецени спрямо кои лица да повдигне и да предяви обвинение за престъпление от общ характер, в какъв широк обем от обстоятелства да разпростре това обвинение, как да го поддържа в съдебната фаза от процеса и доколко активна процесуална страна да бъде в състезателното производство.

В различие от диспозитива на обвинителния акт и от постановленията за привличане на обвиняеми, в обстоятелствената част на акта е описано извършеното спрямо М. А. физическо и психическо насилие като част от принудата на грабежа. По този начин обвинителната власт е приела, че пострадали от престъплението са двамата съпрузи – В. и М. Анчови. Отнетите движими вещи – предмет на грабежа, също са принадлежали на двамата пострадали, защото парите и златните накити представляват съпружеска имуществена общност (по делото не е установено друго). Принудата на грабежа е била упражнена както към В. А., който единствен е посочен за владеец на отнетите вещи, така и спрямо неговата съпруга М. А.. Гражданският иск за причинени имуществени вреди е предявен съвместно от двамата съпрузи и в тяхна полза е присъден. Всичко това представя, че в правната квалификация на деянието обвинителната власт без основание е пропуснала М. А. като пострадала от грабежа. Затова пък гражданският иск за имуществени вреди е присъден коректно спрямо двамата собственици на отнетите вещи. Този пропуск не представлява съществено нарушение, тъй като всички осъдени са били в състояние да разберат в какво са обвинени.

Обемът на обвинението се очертава с описаните в обстоятелствената част на обвинителния акт факти и обстоятелства. А те несъмнено и без колебание сочат М. А. за пострадала от престъплението и за владеец на отнетите от семейната имуществена общност вещи. Съдът не е разполагал с правомощието да върне този обвинителен акт на прокурора, тъй като указанията му в тази насока биха били недопустими – те водят до изземването на чужди властнически правомощия, присъщи изключително на органите на обвинителната власт. Затова и в присъдата касационният съд е възпроизвел само пострадалия В. А., ограничавайки се само до изведените в диспозитива на обвинителния акт обстоятелства, изпълващи признаците от състава на престъплението, докато във фактическата обстановка е посочил всички обективно доказани факти и обстоятелства от престъплението, включително и упражнената спрямо М. А. принуда като съставна част от престъплението грабеж.

13.2. Несъществена е разликата между описанието на квалифициращото обстоятелство по чл. 199, ал. 2, т. 3 от НК в обстоятелствената част на обвинителния акт и в постановленията за привличане на обвиняем.

В диспозитива на обвинителния акт е посочено „*неустановено по вид оръжие*“. В постановлението за привличане на осъдения Н. като обвиняем от 08.08.2002 г. [31] е описано, че „*деецът е бил въоръжен*“, в постановлението от 16.07.2003 г. [32] – „*въоръжен с неустановено по вид и модел огнестрелно оръжие /пистолет/*“, а в постановлението от 15.02.2007 г. [33] – „*въоръжен с неустановено по вид оръжие*“. Валидно за наказателната отговорност и произнасянето на съда е обвинението, формулирано в обвинителния акт – т. 2 от ТР № 2/ 2002 г. на ОСНК. Прочитът на обстоятелствената част на акта позволява да се разбере, че предметът на престъпление е в особено големи размери и един от дейците (осъд. П. С.) е бил въоръжен с пистолет с неустановени по делото марка и модел. Затова и правото на осъдените на лична защита не е накърнено. Нормата на чл. 348, ал. 3, т.1 от НПК не е нарушена.

13.3. Фактичката обстановка, приета за установена в мотивите на присъдата, съдържа описание на извършеното престъпление, разкрито от доказателствата по делото. Тази фактическа обстановка не следва да бъде буквален препис на обстоятелствената част на обвинителния акт, защото същинската проверка на доказателствата и събирането на нови доказателства се извършва в хода на съдебното следствие, а досъдебното производство има само подготвителен характер (чл. 7, ал. 2 от НПК). Затова и възражението на осъдения Н., че според обвинителния акт той стоял в стаята при дъщерите на пострадалите, а в мотивите на присъдата касационният съд бил приел, че осъденият стоял в мазето, е несъстоятелно да представи тази обстоятелствена разлика за съществено процесуално нарушение.

С разкритите по делото доказателства касационният съд приел в присъдата, че осъдените М., М. и Н. завлекли В. А. в мазето на къщата, където побоят над него продължил, а след удара с буркан по главата от осъдения М., свидетелят загубил съзнание и останал заключен.

Осъденият Д. Н. е обвинен и впоследствие осъден за участие в грабеж, като конкретните му прояви касаят осъществяване на принудата от съставното престъпление. По изложени вече съображения [34], в отнемането на чуждите вещи сигурни факти са разкрити само за осъдения Б. М., който свалил златните накити от М. А., докато за останалите предмети допълнителни сведения не са разкрити. При така повдигнатото обвинение осъденият Д. Н. несъмнено е знаел в какво престъпление е обвинен, че се касае за въоръжен грабеж на вещи в особено големи размери, а конкретното му участие е в някои от принудителните действия. В хода на съдебното следствие и снемане на показанията на свидетелите-очевидци той е имал възможност да участва в техния разпит, да им задава въпроси и да направи необходимите искания, бележки и възражения в съгласие със заетата от него защитна позиция по делото. Затова и осъденият не е бил *изненадан* от описаната в присъдата на касационния съд фактическа обстановка и конкретното му участие в престъплението. Несъстоятелен е неговият упрек към съда, че почти двадесет години след деянието създал *нова* фактическа обстановка.

13.4. Касационният съд е изложил подробни съображения [35] за наличието на белег по лицето на осъдения Д. Н. и значението на този белег в процеса на разпознаване от свид. В. А.. Съдът е дал категоричен отговор [36] на направеното възражение, поради което не е допуснато съществено процесуално нарушение.

В настоящото извънредно производство съдът не може да преразглежда въпросите, свързани с достоверността на показанията на разпознаващия, на трайността на спомените от протеклите събития и защо в автоматизираната информационна система на българските документи за самоличност белегът под левия бакенбард на осъдения Д. Н. не е въведен като отличителна черта или татуировка.

14. Възражението за липса на мотиви, поради пренебрегване на съществени доводи на защитниците, не подлежи на разглеждане, тъй като не е подкрепено с нужната конкретика, а всички останали аргументирани възражения са разгледани в настоящото решение.

15. Твърдение за незаконен съдебен състав.

Твърдението е залегнало в искането на осъдения Б. М.. Позовава се на допуснатите, според осъдения, нарушения на чл. 9, ал. 1 и 2 от Закона за съдебната власт (ЗСВ) [37] за случайно разпределение на делото при третото му разглеждане от Върховния касационен съд, които нарушения изпълвали нормата на чл. 348, ал. 3, т. 3 от НПК за незаконен съдебен състав. С това е обосновано и нарушение на чл. 6 от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи (ЕКЗПЧОС) [38].

Гарантираното право на справедлив процес по смисъла на чл. 6, § 1 на ЕКЗПЧОС и чл. 7 от ЗСВ [39] съдържа изисквания делото да бъде разгледано от независим и непристрастен съд, създаден в съответствие със закона, а това означава съдебният състав да е съставен от легитимно избрани магистрати (по реда на Глава IX, раздел I от ЗСВ) и които работят в съответния орган на съдебната власт. Тези административни изисквания (въведени в устройствения ЗСВ) са част от гаранциите за спазването на един от основните принципи в наказателния процес – в делото да участват само съдии, назначени по установения ред (чл. 9 от НПК) [40].

Спрямо тримата съдии от касационния съдебен състав по н.д. № 98/ 2015 г. на ВКС, Трето наказателно отделение, няма никакви съмнения за техния легитимен избор в най-висшия съдебен орган на страната, а и такива твърдения не се правят и от осъдения М..

Липсват и категорични данни, насочващи към съществуването на основание за отвод по смисъла на чл. 29 от НПК, в каквото насока е трайно утвърдената съдебната практика по чл. 348, ал. 3, т. 3 от НПК. Материалите към делото не разкриват повод, който да постави под съмнение безпристрастността на касационния съдебен състав. В преценката за независимост на съдебния състав следва да се вземат предвид различни обстоятелства, сред които: начинът на определянето му; въведените законови гаранции срещу външен натиск; дейността по правораздаване да е независима от изпълнителната власт и от страните в процеса, съдът не трябва да е предубеден преди постановяване на решението, да не допуска да бъде повлиян от информация извън делото и съдебната зала, от обществените настроения или от какъвто и да е натиск; съдебните актове да се основават на свободно формирано убеждение за фактите и правните основания; да се избягва и най-малкото съмнение и подобие на зависимост [41]. Съдът не трябва да е формирал лично отношение към разглеждания казус, да е изградил необосновано предварително мнение, предубеденост или заинтересованост от изхода на делото [42]. Както личи от процесуалното поведение на съда, отразено в протоколите от проведените по к.н.о.х.д. № 98/ 2015 г. съдебни заседания, така и в мотивите към осъдителната присъда (други източници по делото не се сочат), съдебният състав е бил безпристрастен при отсъждане на въпросите за наказателната отговорност на осъдените.

Настоящият съд счита възражението за незаконен съдебен състав по чл. 348, ал. 3, т. 3 от НПК за неоснователно.

Доводът на осъдения М. се основава на обстоятелството, че вероятно касационният съдебен състав не е подбран на случаен принцип [43], в нарушение на чл. 9, ал. 1 от ЗСВ. Възражението на осъдения е насочено както към избора на съдията-докладчик по делото, така и спрямо останалите членове на съдебния състав.

За приложение на принципа на случайния подбор Висшият съдебен съвет е разработил Единна методика по приложението на принципа за случайно разпределение на делата в районните, окръжните, административните, военните, апелативните и специализираните съдилища [44], С разпоредбите на чл. 1, б. „а“ – „в“ методиката урежда реда за разпределение на съответното дело по електронен път, като лимитира приложението на принципа на случайния подбор до избора на съдия-докладчик по делата съобразно поредността на постъпването им, по материя и видове дела, в рамките на съответните отделения, когато в съдилищата има обособени такива.

Тези основни положения, гарантиращи безпристрастност, независимост, обективност и ефективност на съдебната дейност, са възпроизведени и във Вътрешните правила за случайното разпределение на делата във ВКС, утвърдени от неговия председател.

Съгласно чл. 9, ал. 2 от ЗСВ принципът на случайно разпределение се прилага по отношение на съдията-докладчик по делото, чрез избора му по електронен път в рамките на Наказателната колегия на ВКС. Този законов принцип не се отнася пряко до останалите членове от съдебния състав, заради особените специфики на различните съдилища [45]. Определянето на съдебните състави за всяко от трите отделения на Наказателната колегия на ВКС също се извършва на принципа на случайния подбор по електронен път, чрез използване на вграден модул за разпределение на състави в АСУД два пъти годишно.

Разпределението на к.н.о.х.д. № 98/ 2015 г., по описа на Върховния касационен съд, Трето наказателно отделение, е извършено при спазване на въведения в чл. 9, ал. 1 от ЗСВ принцип и действащите към този момент вътрешни правила и разпоредби.

Към разглеждания период от време (януари – март 2015 г.) разпределението на делата във Върховния касационен съд се е подчинявало на Вътрешни правила, утвърдени от председателя на ВКС и на Разпореждане № 7 от 22.04.2013 г. на заместник-председателя на ВКС и председател на Наказателна колегия, изменено (в т. 8) с Разпореждане № 101 от 24.11.2016 г. Разпорежданията са издадени въз основа на взети решения на ОСНК от 01.04.2013 г. и 18.04.2013 г.

На случаен принцип [46] два пъти в календарната година се определят и съдебните състави за всяко от трите наказателни отделения по начин, изключващ повторното съчетаване на трима съдии за полугодие в един съдебен състав. Разпределението е в рамките на отделението. Месечните дати на заседанията се определят от председателя [47] на съответното отделение. Председателят на Наказателната колегия, съдия П. Панова, участва в съдебни заседания последователно във всяко отделение, като през месеците: март, юни и ноември е в графика на Трето наказателно отделение [48].

Прегледът на материалите по делото показва, че с разпореждане [49] от 20.01.2015 г. на председателя на Трето наказателно отделение от участие в делото са изключени 13 съдии, назначени или командирвани във Върховния касационен съд, Наказателна колегия, за които са били налице основания за отвод по чл. 29, ал. 1, т. 1, б. „а“ и „г“ от НПК. С протокол [50] за случайно разпределение на делото от същата дата, чрез компютърната система и автоматичен начин, за докладчик е определен съдия К. Харалампиев. Определянето на докладчика влече и съответното отделение в Наказателната колегия на ВКС [51] – делото се води по опис на Трето наказателно отделение.

Касационното производство по к.н.о.х.д. № 98/ 2015 г. е било насрочено за разглеждане в публично съдебно заседание за 19.03.2015 г. За същата дата участие следвало да вземат и съдиите: Даниела Атанасова (редовен член на ВКС) и М. Цонева (командиран съдия) от Трето наказателно отделение, като всеки от тях имал на доклад свои дела [52]. За същата дата били насрочени за разглеждане и разпределените на съдия П. Панова производства по следните касационни дела: № 109/ 2015 г. (по-късно отложено за 16.04.2015г.), № 175/ 2015 г. и № 201/ 2015 г. (обявени за решаване). По този начин, за 19.03.2015 г. са били насрочени за разглеждане делата на съдиите от Трето Н.О.: Харалампиев, Атанасова и Цонева, а съдия Панова е следвало да вземе участие в разглеждане на своите дела с двама от останалите съдии.

Поради внезапно заболяване наложило хоспитализация съдия К. Харалампиев не е могъл да участва в производството по делото, по което е бил определен за докладчик. С разпореждане № 18 от 04.02.2015 г. [53] председателят на Наказателната колегия на ВКС заменил съдия Харалампиев със съдия Лада Паунова (командиран съдия) като докладчик. Определянето на нов докладчик към този период от време не се е провеждало автоматично, тъй като промени в участието на съдии в дните за заседание се извършвало с изрично разпореждане на председателя на колегията при обоснована причина за това. Този регламент е бил предвиден в т. 8 от Разпореждане № 7 от 22.04.2013 г. Предвид така уредените правила и въз основа на издаденото разпореждане № 18, в протокола [54] за случайно разпределение на делото за докладчик е отразена съдия Паунова, а като начин на разпределение – *ръчно*. Тъй като делото се води по опис на Трето наказателно отделение, спазен е принципът да се определи докладчик от същото отделение и въз основа на разпореждане на председателя на колегията. Определянето на съдия-докладчик *ръчно*, в каквато насока са част от възраженията на осъдения Б. М., е извършено в съответствие с писаните правила за случайното разпределение на делата в Наказателна колегия на Върховния касационен съд.

Оказва се по-късно, че 19.03.2015 г. е първата дата за провеждане на събеседване с допуснатите кандидати до конкурс за повишаване в длъжност и преместване в Наказателната колегия на ВКС. Командираните съдии Лада Паунова и А. Д., разпределени в Трето Н.О., били кандидати за конкурса. По същото време съдия Паунова следвало да участва и в публичното съдебно заседание, което без съмнение представлява основателен повод за замяната ѝ като съдия-докладчик по разпределеното дело. С разпореждане [55] № 19 от 06.02.2015 г. заместник-председателят на ВКС заменя съдия Паунова със съдия Панова. За невъзможността от друг избор на съдия-докладчик съображения [56] са изложени в разпореждането, тъй като вече били изчерпани всички варианти за определяне на друг съдия от Трето Н.О. Въз основа на издаденото разпореждане № 19 в протокола за случайно разпределение на делото [57] за докладчик е посочена съдия П. Панова, а като начин на разпределение – *ръчно*. По този начин в съдебния състав по дело № 98/ 2015 г. се включвали съдиите Панова, Атанасова и Цонева, а за участие в останалите съдебни производства бил определен съдия Шекерджиев, който не можел да участва в дело № 98/ 2015 г. Другите дела следвало да бъдат разгледани от съдиите Атанасова, Шекерджиев и Цонева.

Непосредствено преди съдебното заседание съдия Атанасова заболяла [58], което наложило нейната замяна в конкурсната комисия и в съдебния състав, който да разгледа насрочените за 19.03.2015 г. съдебни производства. Въз основа на регламента по т. 8 на Разпореждане № 7/ 2013 г. и с оглед възникналите обстоятелства с Разпореждане № 34 от 18.03.2015 г. [59] заместник-председателят на ВКС и председател на НК определил съдия Ружена Керанова от Първо Н.О. за участие *само* в съдебния състав по дело № 98/ 2015 г. Останалите дела [60] били разгледани в състав от съдиите Панова, Шекерджиев и Цонева.

Подробно изложените факти и обстоятелства за начина на разпределение на конкретното наказателно дело отхвърлят като несъстоятелно възражението на осъдения Б. М. за нарушение на въведения с чл. 9 от ЗСВ принцип, а отгук – и за незаконен съдебен състав по смисъла на чл. 348, ал. 3, т. 3 от НПК.

Не са допуснати нарушения, свързани със случайното разпределение на делото на конкретния съдия-докладчик, а така също и на останалите членове от съдебния състав. Разпределящият *ръчно* делото председател на Наказателната колегия се е ръководил от утвърдените от ОСНК писмени правила, закрепени в Разпореждане № 7 от 22.04.2013 г. и от утвърдените от председателя на Върховния касационен съд Вътрешни правила за случайното разпределение на делата във ВКС. Стриктното съблюдаване на горните разпоредби показва следвания от разпределящия път на случаен подбор, лишен от всякаква субективна преценка и външно влияние. Последователното определяне на съдиите-докладчици по к.н.о.х.д. № 98/ 2015 г., както и на останалите членове от съдебния състав, представят обвързания избор на председателя на колегията, който е разпределял делото. Отсъства зависимост между избора на конкретния докладчик с обстоятелства, които да поставят под съмнение [61] безпристрастността и независимостта на съдебния състав, разгледал наказателното производство.

II. По направените доводи за наличие на касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 1 от НПК – нарушение на материалния закон.

16. В исканията на осъдените Д. Д., Б. М. и П. С. нарушението на материалния закон е обосновано с еднотипно твърдение за несъставомерност на деянието и липсата на доказателства за участието им в извършения грабеж. Твърдението е декларативно и не съдържа правни съображения защо признатото с присъдата противоправно и общественоопасно поведение на осъдените съучастници в грабежа да е неправилно квалифицирано под състава на чл. 199, ал. 2, т. 3 във вр. с чл. 198, ал. 1 във вр. с чл. 20, ал. 2 от НК.

Проявлението на касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 1 от НПК предполага неправилно прилагане на материалния закон. Това е последица от погрешно тълкуване на материалноправната норма (логическа грешка) и неправилното ѝ прилагане в наказателния процес или по-рядко се дължи на техническа грешка при изготвяне на съдебни акт. Липсата на конкретни доводи по направеното от осъдените твърдение не предполага излагането на съображения за правната квалификация на извършеното престъпление, която е правилна и законосъобразна. Изложените на стр. 43-45 от мотивите на атакуваната присъда правни изводи убедително разкриват правилно приложени престъпен състав, поведението на осъдените законосъобразно е определено като квалифициран случай на грабеж, извършен в съучастие от няколко лица, един от дейците – осъденият П.С., е бил въоръжен, предметът на престъпление е в особено големи размери [62] и всеки от съизвършителите е действал задружно с останалите при общност на умисъла за постигане на целите на престъпното посегателство.

17. Осъденият П. С. възразява срещу неправилната квалификация на деянието по чл. 199, ал. 2, т. 3 от НК. Твърди, че прокараният нож по голото тяло на свид. М. А. и опирането му в гърлото ѝ представлява експес на умисъла, за който останалите съучастници в престъплението не могат да носят наказателна отговорност. При осъществяване на тези действия осъденият Б. М. бил сам в стаята с пострадалата. Тезата е доразвита още с твърдението, че не е доказан фактът в кой момент от протичането на инцидента са нанесени ударите с нож в областта на седалището [63] на свид. В. А. и дали деецът Б. М. е бил сам, или с друг съучастник, но категорично не е причинил уврежданията в присъствието на всички останали осъдени.

Възражението за ексцес е неоснователно. Престъплението е квалифицирано спрямо по-тежко наказуем признак, заради високата оценка на предмета на грабежа (особено големи размери) и кумулативното ѝ съчетаване с въоръжението на един от дейците. Последното обстоятелство е въведено в правната квалификация поради носения от осъдения П. С. пистолет с неустановена марка и модел, но за това обстоятелство са знаели останалите негови съпроцесници. Защото съизвършителите на грабежа са нахлули заедно в дома на семейство А., което представя съвместната им подготовка непосредствено преди началото на деянието и знанието [64] им за носения от С. пистолет, с който свид. В. А. бил ударен по главата още в самото начало на инцидента. Правилно е твърдението на осъдения П. С., че физически нанесените от осъдения Б. М. удари с нож по тялото на пострадалия В. А. и упражнената психическа заплаха спрямо пострадалата М. А. не са извършени при едновременното присъствие на останалите съучастници в грабежа. В обстоятелствената част [65] на обвинителния акт действията на осъд. М. с ножа изрично са описани и по-късно са възприети с присъдата [66]. Въпреки правотата на създението тези самостоятелни действия на осъд. М. с ножа не представляват ексцес на умисъла от съществено значение за правната квалификация на грабежа. Това е така, защото чрез тези действия не са реализирани други съставомерни признаци от състава на престъплението. Деянието е квалифицирано по чл. 199, ал. 2, т. 3 от НК, заради въоръжението на осъд. П. С. с пистолет и срещу това обвинение се защитавали всички осъдени.

18. В искането за възобновяване на осъдения Д. Н. е изложен и довод, че с присъдата не е спазен принципът за действие на по-благоприятния закон, защото разпоредбата на чл. 199, ал. 2 от НК е изменена (ДВ, бр. 53/ 1998 г.) и не става ясно въз основа на коя част от закона е определено наказанието. Възражението на осъдения е отнесено към явната несправедливост на наложеното му наказание, но мястото му на разглеждане е в този раздел, свързан с касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 1 от НПК.

Осъденият Д. Н. вероятно визира случаите, когато законовият състав между извършване на престъплението и влизане на присъдата в сила е променен или санкцията е изменена, поради което в интерес на дееца е да узнае по коя редакция на правната норма от особената част на Наказателния кодекс е осъден.

Възражението на осъдения е несъстоятелно. С посоченото по-горе законово изменение през 1998 г. е променена санкционната част на правната норма, като наказанието „смърт“ е заменено с наказанието „доживотен затвор без замяна“. И тъй като съдът в присъдата не е посочил, че прилага правната норма в друга по-стара редакция, то и осъденият Д. Н., както и всички негови съпроцесници, са осъдени по актуалната (последна) редакция на закона, защото тя е най-благоприятна. Щом деянието е правилно квалифицирано отсъствието на изрична препратка към чл. 2, ал. 2 от НК не води до касационно основание по чл. 348, ал. 1, т. 1 от НПК.

III. По направените доводи за наличие на касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 3 от НПК – явна несправедливост на наказанието.

Осъдените Д. Д., Б. М. и Б. М. останали недоволни от наложените им санкции и сочат едни и същи съображения за еднаквост на наказанията по вид и размер за всички съучастници. Твърдят още, че съдът не е съобразил личността на всеки от съизвършителите, семейното им положение, възраст, степента на обществена опасност, трудовата им ангажираност и предходните осъждания на някои от тях, а за осъдения Д. – с чистото му съдебно минало.

В мотивите на осъдителната присъда ясно е изведено съждението, че извършеният квалифициран грабеж разкрива значително по-висока степен на обществена опасност в сравнение с обичайните посегателства от този вид [67]. Изтъкнати са отегчаващите отговорността на деянието обстоятелства. Разгледани са и други обстоятелства, които не са съставомерни на деянието, но разкриват конкретния облик на престъпното поведение. Предходните осъждания на повечето съучастници (М., Н., М., С. и Н.) са взети предвид при индивидуализацията на наказанията като завишаващо тяхната обществена опасност обстоятелство. Решаващият съдебен състав не е пренебрегнал и смекчаващите обстоятелства, сред които и чистото съдебно минало на осъдения Д. Д.. Всички тези индивидуализиращи обстоятелства са позволили на съда аргументирано да приеме [68], че наказанията на дейците следва да се отмерят при изключителен превес на отегчаващите обстоятелства и на всеки да се наложи наказание лишаване от свобода в максимален размер от двадесет години.

В мотивите на са изброени подробно смекчаващите и отегчаващите отговорността обстоятелства поотделно за всеки деец, което е слабост на атакувания съдебен акт. Тази неакуратност обаче не води до съществено процесуално нарушение (липса на мотиви по смисъла на чл. 348, ал. 3, т. 3 от НПК), тъй като не препятства възможността за узнаване на вътрешното съдийско убеждение и съображенията за индивидуализиране на конкретните санкции.

Макар и изрично да не са посочени поотделно за всеки от осъдените, характеризиращите личността им обстоятелства са съобразени от съда при определяне на наказанията. Затова оплакванията на осъдените, че не прочели за себе си в мотивите позоваване на семейното им положение, възраст и трудова ангажираност се оказва неоснователно. Тези обстоятелства, включително предходното съдебно минало на повечето от тях и неосъждането на Д., окачествяват личността им, при това – заслужено определена в мотивите като такава с недобра характеристика. Защото против смекчаващите отговорността на осъдения Д. обстоятелства (сред които и чистото му съдебно минало) противостоят други отегчаващи отново личността му обстоятелства (като служебното му полицейско качество и накърненото доверие в обществото към полицията и полицейските служители). Затова и личностовата характеристика на всеки конкретен деец не се отразява значително върху индивидуализацията на наказателната му отговорност, за да наложи съществени санкционни различия между тях.

Основен индивидуализиращ признак за всички съучастници в престъплението е приетата с присъдата неразумна продължителност, по смисъла на чл. 6, § 1 от ЕКЗПЧОС, на наказателното производство, проточило се повече от осемнадесет години (заради неритмичната и несистемна работа в досъдебното производство и упоритото нежелание на военните съдилища да изпълнят задължителните касационни указания). С основание не е признато недобросъвестно процесуално поведение от осъдените (включително и при спиране на делото за година и половина, поради здравословното състояние на осъдения П. С.). Наказателното производство се отличава с необичайна за подобен род дела фактическа сложност. Търпените от осъдените ограничения по време на продължителния процес и констатираното с присъдата нарушение на правилата за разглеждане на делото в разумен срок (чл. 22, ал. 1 от НПК) са взети под внимание като изключително смекчаващо отговорността обстоятелство, което е предопределило значимо намаляване на санкциите наполовина [69]. Така на всеки от осъдените е наложено наказание от десет години лишаване от свобода, което е под предвидения в закона минимален размер [70], на основание чл. 55, ал. 1, т. 1 от НК. Затова и в исканията за възобновяване на делото осъдените не са изложили аргументи в подкрепа на тезата за явната несправедливост на наказанията, освен че са еднакви.

Изложените съображения разкриват, че предходният касационен съдебен състав не е допуснал проявления на касационните основания по чл. 348, ал. 1 от НПК. Не са налице законовите процесуални предпоставки за възобновяване на наказателното производство, приключило с влязла в сила осъдителна присъда.

Исканията на осъдените като неоснователни следва да бъдат оставени без последици.

Върховният касационен съд, Второ наказателно отделение, на основание чл. 425, във вр. с чл. 423 от НПК

Р Е Ш И :

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ искането на осъдените: Д. Л. Д., Б. И. М., Д. А. Н., Б. Б. М. и П. В. С. за възобновяване на наказателното производство по н.д. № 98/ 2015 г., по описа на Върховния касационен съд, Трето наказателно отделение.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.

3.

4.

[1] Решение № 606 от 21.03.2013 г. по н.д. № 1746/ 2012 г. на ВКС, I н.о.

[2] Мотиви към присъда № 87/ 18.04.2016 г. на ВКС, стр. 17-27.

[3] И този съдебен състав се съгласява с констатацията, направена в Решение № 606 на ВКС, I н.о. за „забавеното, хаотично, лишено от структуриране и логика и проведено в разрез с добрите практики разследване в досъдебната фаза на процеса, както и от редица пропуски в неговия първоначален етап, въпреки привидно големия обем на събраните в тази фаза доказателства“ и явно демонстрираното от Софийски военен съд процесуално бездействие към процесуалните искания на страните, с аргумент за бързина на делото.

[4] Мотиви към присъда № 87/ 18.04.2016 г. на ВКС, стр. 43.

[5] Починал на 11.05.2005 г. в хода на наказателното производство. Делото спрямо него е прекратено.

[6] Стр. 12-17.

[7] Стр. 12.

[8] Пак там, стр. 37-38.

[9] По н.о.х.д. № 98/ 2007 г., по описа на Софийски военен съд.

[10] По в.н.о.х.д. № 22/ 2013 г., по описа на Военно-апелативен съд.

[11] Стр. 35-38.

[12] Р. М. – началник сектор „Борба с тежки престъпления и грабежи“ при ДНСП; С. Ш. и А. Т. – служители в същия сектор; В. Д. – оперативен работник при II РПУ към СДВР.

[13] За финансовите претенции на свид. А. В. и за страха от бъдещи прояви на осъдените спрямо него – вж мотиви към присъда, стр. 36-37, в които са цитирани показанията на същия свидетел пред Софийски военен съд по н.о.х.д. № 98/ 2007 г., л. 840 и сл.

[14] Отделно от обективните находки, намерени при огледите в жилището на семейство Анчови.

[15] Мотиви – стр. 29.

[16] Протокол, л. 3-6, т. I от д.п.

[17] Протокол, л. 20-21, т. I от д.п.

[18] Разпит в с.з. на 15.04.2008 г. по н.о.х.д. № 98/ 2007 г., л. 215-217.

[19] Вж съдебен протокол от 06.03.2012 г., л. 1014.

[20] Писмо № 4813/ 09.02.2006 г. на СДВР.

[21] Мотиви, стр. 43.

[22] Стр. 13.

[23] Приложен на л. 38, т. VII от д.п.

[24] В този смисъл и с подробни изложения за нарушение на чл. 32, ал. 2 от Конституцията се е произнесъл касационният съдебен състав с разпореждане в закрито съдебно заседание от 29.04.2015 г., л. 160-162 от к.н.о.х.д. № 98/ 2015 г. на ВКС.

[25] По делото не се твърди, че тайният запис съдържа различни факти и обстоятелства от изложените в показанията на свидетеля.

[26] Стр. 48-52.

[27] Осъденият П. С. е привлечен на 30.04.1999 г.; осъдените Б. М. и Д. Н. – на 08.08.2002 г., осъденият Б. М. – на 15.08.2002 г.; осъденият Д. Д. – на 16.08.2002 г., а осъденият Ц. Н. – на 19.08.2002 г.

[28] Вж писмена молба от 11.12.2003 г., приложена на л. 170-171 по н.о.х.д. № 2353/ 2003 г. (прекр.), по описа на Софийски градски съд.

[29] Нормата на чл. 133 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК) дори изисква възраженията да се направят най-късно с писмения отговор на ответника против исковата молба, след което това негово право се преклудира.

[30] Вж стр. 7 от Решение № 606 по н.д. № 1746/ 2012 г. на ВКС, I н.о. и стр. 4 от Решение № 568 по н.д. № 1918/ 2013 г. на ВКС, III н.о.

[31] Л. 14, т. IV от д.п.

[32] Л. 11-12, т. IV от д.п.

[33] Л. 17-18, т. VI от д.п.

[34] Вж и изложените по-горе мотиви по пункт 2 от настоящото решение.

[35] Мотиви към присъдата, стр. 20-21.

[36] *„Вярно е, че свидетелят не е категоричен в показанията си от коя страна точно на лицето е бил белегът на Н., но е бил винаги последователен, че такъв белег е имало, че е бил с дължина от около 3-4 см., като неправилно зараснала рана, както и сам в показанията си на досъдебното производство е обяснил, че единствената му несигурност е по отношение на това на коя половина от лицето е бил той, като е обяснил това си колебание с обстоятелството, че го е наблюдавал в динамичната обстановка на преместването му към мазето и движението на самия подсъдим. Обяснението е напълно логично, то съответства на начина на развитие на фактическата обстановка по делото и е житейски оправдано.“*

[37] Чл. 9. (1) Разпределението на делата и преписките в органите на съдебната власт се извършва на принципа на случайния подбор чрез електронно разпределение съобразно поредността на постъпването им. (2) (Доп. - ДВ, бр. 109 от 2008 г., изм., бр. 1 от 2011 г., в сила от 4.01.2011 г.) Принципът на случайния подбор при разпределението на делата в съдилищата се прилага в рамките на колегите или отделенията, а в прокуратурата и Националната следствена служба - в рамките на отделите.

[38] Право на справедлив съдебен процес

1. Всяко лице при определянето на неговите граждански права и задължения или при наличието на каквото и да е наказателно обвинение срещу него има право на справедливо и публично гледане на неговото дело в разумен срок от независим и безпристрастен съд, създаден в съответствие със закона. Съдебното решение се обявява публично, но пресата и публиката могат да бъдат отстранявани по време на целия или на част от съдебния процес в интерес на нравствеността, обществената и националната сигурност в едно демократично общество, когато това се изисква от интересите на непълнолетните лица или за защита на личния живот на страните по делото или ако съдът счете това за извънредно необходимо в случаите, в които поради специални обстоятелства публичността би нанесла вреда на интересите на правосъдието.

[39] Чл. 7. (1) Всеки има право на справедлив и публичен процес в разумен срок и от независим и безпристрастен съд.

[40] Вж още и П., Ст., Наказателен процес на НРБ, С., 1989 г., стр. 145-153.

[41] По-подробно вж още статия на Е., М. „Принципът за случайното разпределение на делата и правото на справедлив съдебен процес от независим и безпристрастен съд, създаден в съответствие със закона“, публ. в сп. „Адвокатски преглед“, бр. 11/ 2015 г., както и цитираната там практика на ЕСПЧ.

[42] Вж и Решение № 17 от 07.04.2016 г. по н.д. № 1186/ 2015 г. на ВС, III Н.О., публ. бр. 5/ 2016 г., Бюлетин на ВКС, стр.15-21.

[43] В този смисъл вж: Решение № 233 от 13.02.2017 г. по н.д. № 760/ 2016 г. на ВКС, II н.о., Решение № 223 от 16.06.2014 г. по н.д. № 550/ 2014 г. на ВКС, II н.о., Решение № 38 от 21.02.2017 г. по н.д. № 1367/ 2016 г. на ВКС, II н.о., а така също и Ц., Ив. „Теория и практика на съдебното производство по наказателни дела“, Сиела, 2014 г., стр. 207 – в нея авторът приема, че към петте правила за законност на съдебния състав, посочени от акад. С. П. в „Наказателен процес на НРБ“, 1989 г., стр. 145, се прибавя още едно, посочено в чл. 9 от ЗСВ – „...за разпределение на делата по принципа на случайния подбор; формулирани са и изисквания към случайния подбор – да се осъществява чрез електронно разпределение на делата; то да отчита поредността на постъпване на делата; да се прилага в рамките на съдебните колегии или отделения“.

[44] Приета с Решение на ВСС по протокол № 57/04.12.2014 г., изменена и актуализирана с Решение на ВСС по протокол № 13/19.03.2015 г.; изм. с решение на СК на ВСС по Протокол № 1/10.01.2017 г.

[45] Вж по-подробно Решение № 233 от 13.02.2017 г. по н.д. № 760/ 2016 г. на ВКС, II н.о., според което: *„При колективни съдебни състави от професионални съдии, извън нарочно уредения избор на докладчика, определянето на останалите членове е функция, съставляваща дейност по упражняване на организационно и административно ръководство на съответните съдебни органи, която не е изрично и унифицирано регулирана в закона и в акт на ВСС. В тази насока се прилагат различни практики съобразно изработените от отделните съдебни органи вътрешни правила. При липса на изричен регламент за случаен избор на участващите в състава съдии, освен докладчика, е достатъчно техният избор да бъде извършен по начин, осигуряващ необходимите отчетност и прозрачност при разпределението, гарантиращи безпристрастност и обективност на правораздаването.“*

- [46] Съгласно т. 1 от Разпореждане № 7 от 22.04.2013 г. на Заместник-председателя на ВКС и председател на Наказателната колегия.
- [47] Пак там, т. 3.
- [48] Пак там, т. 4.
- [49] Л. 1-2 от к.н.о.х.д. № 98/ 2015 г. на Върховния касационен съд, Трето наказателно отделение.
- [50] Пак там, л. 5-6.
- [51] Вж т. 2 от Вътрешни правила за случайното разпределение на делата, утвърдени от председателя на Върховния касационен съд.
- [52] Вж Разпореждане № 18 от 04.02.2015 г., прил. на л. 22-23 от к.н.о.х.д. № 98/ 2015 г. на ВКС и Разпореждане № 19 от 06.02.2015 г., л. 26-27.
- [53] Приложено на л. 22-23 от к.н.о.х.д. № 98/ 2015 г. на ВКС.
- [54] Прил. на л. 25.
- [55] Прил. на л. 26-27.
- [56] Според съображенията на заместник-председателя, съдиите от Трето н.о.: Имова, Пашкунова, Шекерджиев и Д. не могат да участват, на основание чл. 29 от НПК; съдиите Мавров и Атанасова били членове на изпитната комисия за конкурса, съдия Паунова е кандидат за същия конкурс, а Харалампиев е в болнични.
- [57] Прил. на л. 29.
- [58] Копие на болничен лист, прил. на л. 31.
- [59] Прил. на л. 30.
- [60] На доклад на съдия Панова били дела с №№ 109/ 2015 г., 175/ 2015 г. и № 201/ 2015 г.; на доклад на съдия Шекерджиев - №№ 23/ 2015 г., 16/ 2015 г. и 2024/2014 г. (в разпорежданията годината на образуване е сгрешена), а на доклад на съдия Цонева - №№ 32/ 2015 г., 79/ 2015 г. и № 115/ 2015 г.
- [61] Такива признаци могат да бъдат: начинът на назначаване на съдебния състав и техния мандат; въведените гаранции срещу външен натиск; дейността по правораздаване да е независима от изпълнителната власт и от страните в процеса, съдът не трябва да е предубеден преди постановяване на решението, да не допуска да бъде повлиян от информация извън делото и съдебната зала, от обществените настроения или от какъвто и да е натиск; съдебните актове да се основават на свободно формирано убеждение за фактите и правните основания; да се избягва и най-малкото съмнение и подобие на зависимост.
- [62] Предметът на престъпление значително надвишава 140 кратния размер на минималната работна заплата (48 700 неденоминирани лева) към датата на деянието и покрива критериите на задължителното тълкуване с ТР № 1/ 1998 г. на ОСНК на ВКС.
- [63] Според приетата от касационния съд фактическа обстановка ударите с нож са по седалището и лявото бедро на пострадалия В. А..
- [64] За общността на умисъла при въоръжения грабеж по-подробни съображения са развити в пункт 2 от настоящото решение.
- [65] Лист 2, гръб: „Обв. М. го наръгал с нож в седалището и по лявото бедро.“
- [66] Мотиви, стр. 44.
- [67] Мотиви, стр. 46.
- [68] Мотиви, стр. 47.
- [69] При постановяване на присъдата тройният съдебен състав на Върховния касационен съд се позовал и на критериите, изведени в решението на ЕСПЧ по делото „Д. и Х. срещу България“, § 128.
- [70] За извършеното престъпление по чл. 199, ал. 2 от НК са предвидени следните наказания: лишаване от свобода от петнадесет до двадесет години, доживотен затвор или доживотен затвор без замяна, като съдът може да наложи като кумулативно наказанието конфискация на цялото или на част от имуществото на виновния.